

Koncepce výstavby rezortu obrany

Vstupem České republiky do NATO dochází k zásadním změnám v oblasti zajišťování obrany. Posiluje se odpovědnost a úloha státních institucí při naplňování podmínek integrace do evropských bezpečnostních struktur a schopnosti být spolehlivým partnerem ostatním členským zemím. Spolupráce s orgány NATO se odrazila i ve změnách způsobu řízení obrany státu.

Koncepce vychází z Bezpečnostní strategie ČR a Vojenské strategie ČR. Stanovuje cíle a základní orientaci výstavby rezortu obrany. Rychlost realizace cílů zásadním způsobem ovlivňují lidské, věcné a finanční zdroje, které může ČR reálně pro svou obranu vyčlenit, přičemž reálná výše finančních zdrojů závisí na vývoji ekonomické situace státu.

I. SOUČASNÝ STAV

Rezort obrany (dále jen rezort) prošel v uplynulém období obtížnou cestou transformace a strukturálních změn. Neprovázanost výstavby a transformace v letech 1993 až 1998 s ekonomickými možnostmi přinesla řadu problémů. Přesto se podařilo vybudovat Armádu ČR (dále jen AČR) schopnou plnit úkoly jak samostatné obrany státu, tak působit vyčleněnými silami ve prospěch Aliance.

V průběhu uplynulých let od vzniku AČR se podařilo:

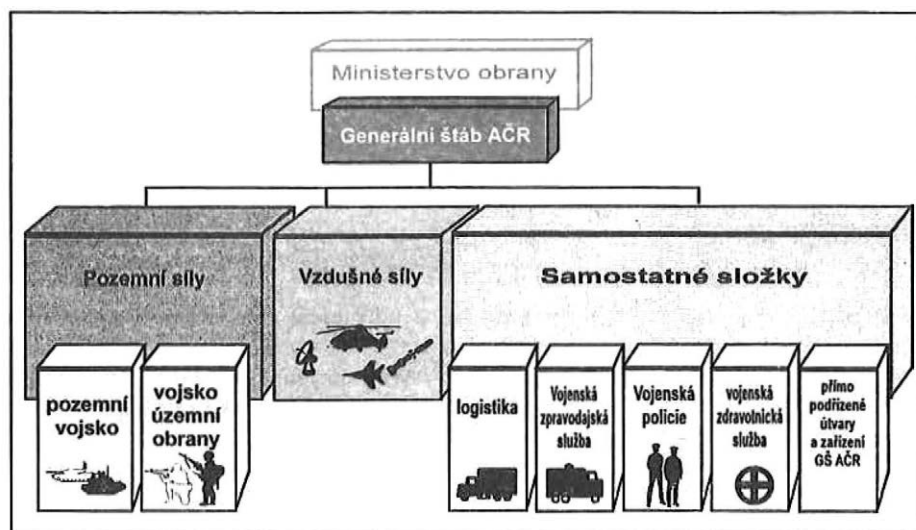
- splnit minimální vojenské požadavky pro vstup ČR do NATO,
- institucionalizovat systém obranného plánování,
- zahájit proces redukce počtů osob a hlavních zbraňových systémů,
- snížit počet posádek a rovnoměrněji rozmístit armádu na území státu,
- zlepšit vzájemný vztah mezi obyvatelstvem a armádou,
- navést systém jazykové přípravy vojáků z povolání.

Problémy zůstávají v:

- aplikaci moderních manažerských metod,
- hodnotní a vzdělanostní strukturu vojáků z povolání, která neodpovídá požadavkům stanoveným systemizací funkcí a hodnot,
- vojenském školství, které neprošlo zásadní restrukturalizací,
- oblasti výzkumu a vývoje, kde se nepodařilo integrovat obranný výzkum a obranný vývoj, rezort obrany nemá základní výzkumné, analytické a vědecko-informační pracoviště,
- vyšší majetku rezortu obrany, který převyšuje jeho potřebu a neodpovídá požadované skladbě,
 - nemovitý majetek, přestože je snižováno jeho využití, odčerpává značné prostředky na údržbu a rozsah jeho zanedbanosti v důsledku nedostatku prostředků se prohlubuje,

- zásoby svým rozsahem a strukturou neodpovídají novým potřebám,
- hlavní druhy výzbroje a ostatní techniky vyžadují modernizaci nebo obměnu.

Armáda ČR je organizována na principu brigádního a praporečnického systému, který vytváří podmínky pro variabilní a operativní použití vojsk. Základními složkami jsou pozemní síly, vzdušné síly a podpůrné složky (viz obr. 1).



Obr. 1

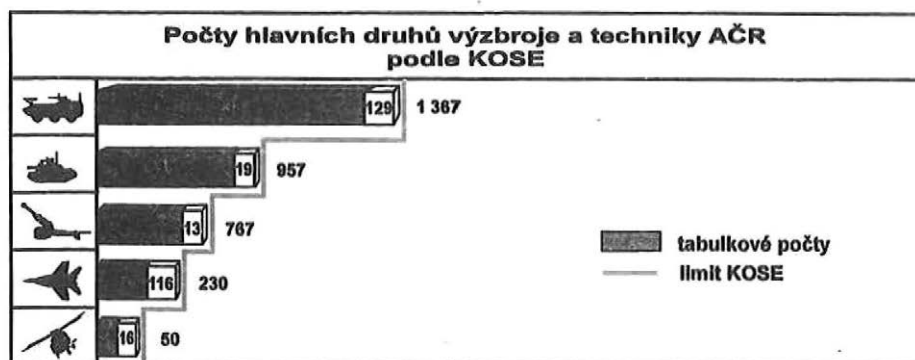
Výcvik vojáků v základní službě je prováděn ve čtyřech tříměsíčních výcvikových obdobích. Vyvrcholením společného výcviku u naplněných útvarů je výcvik do stupně rota.

Příprava záloh byla omezena na nezbytné procvičení vojáků těch odborností, které nejsou v základní službě připravovány, a na přípravu nejnútnejšího záložního velitelského sboru.

Organizační struktury AČR jsou naplněny určenou výzbrojí a ostatní technikou. Počty hlavních druhů nepřesahují limit stanovený Smlouvou o konvenčních ozbrojených silách v Evropě. V některých druzích, zvláště letecké techniky, jsou skutečné počty pod stanoveným limitem (viz obr. 2).

Armáda ČR je připravena vyčlenit síly a prostředky do společného aliančního uskupení v rozsahu stanoveném v Dotazníku obranného plánování (DPQ). Schopnost sil působit v rámci Aliance je omezena kvalitou systémů velení, řízení a průzkumu, komunikačních a informačních systémů, zastaralostí a nedostatečným technickým vybavením stávající výzbroje a ostatní techniky.

Civilní ochrana ČR je připravena k plnění úkolů na území celého státu a k pomoci i v dalších státech. Disponuje technikou s odpovídajícími parametry.



Obr. 2

II. VÝSTAVBA REZORTU OBRANY

1. Základní východiska a limitující podmínky

K dosažení schopnosti eliminace rizik a ohrožení bezpečnosti musí být AČR připravena k nasazení v různých podmínkách v širokém spektru možností jejího použití.

Proto její struktura a velikost musí zabezpečovat schopnost v rámci NATO eliminovat rizika a ohrožení státu a jako člen NATO plnit úkoly podle článku 5 Severoatlantické smlouvy, včetně účasti na mezinárodních mírových operacích mimo území státu a Aliance.

Dosavadní samostatné pojetí obrany státu se mění v pojetí kolektivní, při zachování individuální schopnosti bránit území státu jako celku, v souladu s články 3 a 5 Severoatlantické smlouvy. AČR musí být připravena vyčleňovat deklarované síly a prostředky do aliančního uskupení.

Pokračovat bude vzájemná spolupráce se státy, které nejsou členy NATO.

Zásadní význam pro naplnění cílů výstavby a stanovených úkolů mají zdrojová omezení.

Jedná se o:

- **Lidské zdroje**, u kterých významně klesá branecká populace a počet odvedenců pro mírové doplňování armády.
- **Věcné zdroje** jsou v řadě komodit zastaralé a s končící životností. Vyžadují modernizaci nebo obměnu. Zásoby vyžadují restrukturalizaci.
- **Finanční zdroje** jsou výrazně ovlivněny ekonomickými možnostmi státu. Úkoly spojené se vstupem ČR do NATO a obranou státu vyžadují, aby obranné výdaje po roce 2000 neklesly pod 2,2 % podílu HDP.

2. Schopnost eliminovat rizika a ohrožení státu

Vojenská strategie ČR definuje devět potenciálních bezpečnostních rizik. Na základě stanovených úkolů musí výstavba AČR co do velikosti a struktury zabezpečovat

minimální schopnosti disponovat nezbytnými silami a prostředky z podílů na eliminaci těchto rizik. Tomu musí odpovídat operační členění armády a doby připravenosti jednotlivých svazků, útvarů a zařízení, od okamžitého použití s postupným nárůstem sil a prostředků v závislosti na rozsahu ohrožení.

3. Cíle výstavby a úkoly rezortu

Cíle výstavby vycházejí ze zabezpečení úkolů stanovených v Bezpečnostní strategii ČR a Vojenské strategii ČR. Dále budou zaměřeny i na překonání nedostatků současného stavu.

Hlavní cíle jsou:

- zajištění eliminace rizik a připravenost AČR reagovat na ně v rámci kolektivní obrany při zachování schopnosti autonomní obrany státu,
- dosažení schopnosti spolupůsobit určenými silami a prostředky s armádami NATO,
- odstranění negativních jevů současného stavu a sladění výstavby s ekonomickými možnostmi státu.

Hlavní úkoly výstavby jsou stanoveny v zabezpečení kvality a kvantity personálu, zbraňových systémů a ostatní techniky podle standardů NATO. K tomu bude organizován výcvik a materiální a technické vybavení vojsk. Důraz bude rovněž položen do systému vnitrozorní kontroly, plnění sociálního programu, systému vzdělávání vojáků z povolání, výzkumu a vývoje a na restrukturalizaci majetku spojenou s obměnou zásob, odstranění zanedbanosti základních fondů a realizací ekologického programu.

4. Priority výstavby rezortu

Plánované změny nelze realizovat jednorázově v krátkém čase s ohledem na omezené disponibilní zdroje, bude nezbytné řídit další činnost a výstavbu podle priorit zajišťování obrany.

Priority činnosti a rozvoje rezortu:

- zajišťování úkolů obrany jak v rámci Aliance, tak samostatně, a z toho vyplývající výstavba sil pro NATO, včetně plnění přijatých závazků,
- modernizace výzbroje a ostatní techniky,
- zvýšení kvality personálu a jeho zabezpečení,
- prohloubení civilní kontroly ozbrojených sil,
- rozvoj informatiky k podpoře procesu velení a řízení,
- výstavba jednotné logistiky rezortu, zefektivnění řízení v hospodaření se zdroji, snížení nákladovosti provozu a restrukturalizace provozních zásob,
- uplatnění ekologických technologií.

5. Organizační členění rezortu a úkoly jednotlivých prvků

Počty rezortu v roce 2002 nepřekročí mírový limit 62 000 osob (VZP, VZS a o.z.).

Rezort bude tvořit:

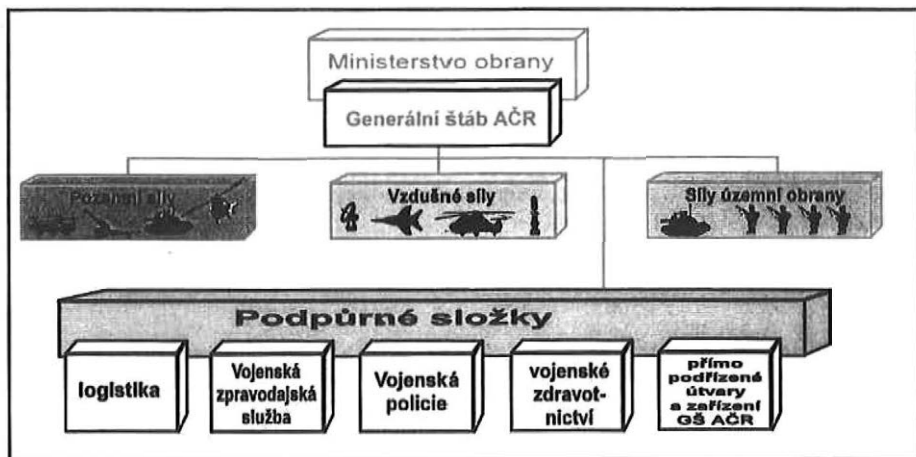
- AČR,
- Přímě podřízené útvary a zařízení civilně-správní části MO.
- Osoby v zahraničních misích.
- Dočasně – Civilní ochrana ČR.

Ministerstvo obrany bude dále plnit funkci ústředního orgánu státní správy pro zabezpečování obrany ČR.

- Organizační celky v přímé podřízenosti ministra obrany a jeho náměstků budou mít odpovědnost a pravomoc řídit otázky politicko-vojenského charakteru a realizovat civilní kontrolu nad AČR.
- Organizační celky v přímé podřízenosti NGŠ AČR budou mít odpovědnost a pravomoc řídit otázky vojensko-odborného charakteru a zpracovávat koncepci výstavby AČR.
- Armádě ČR velí NGŠ AČR.

Armáda České republiky bude budována se schopností plnit široké spektrum úkolů obrany státu, aliančních závazků v mírových operacích, humanitárních a záchranných akcích. Bude se členit podle **organizačního uspořádání** a **operačního předurčení**.

Jednotlivé síly a prostředky budou zařazeny do kategorií podle standardů NATO (viz obr. 3).



Obr. 3

Pozemní síly budou vytvářet základ operačního uskupení k obraně státu nebo budou působit jako součást spojeneckého uskupení.

V míru se budou skládat z Velitelství pozemních sil, kterému bude podřízena mechanizovaná divize, brigáda rychlého nasazení a výcvikové a mobilizační základny druhů vojsk. Výcvikové a mobilizační základny budou vytvářet válečné svazky a útvary.

Mechanizovaná divize bude vytvořena jako nový prvek pro zabezpečení začlenění sil a prostředků do společných operačních uskupení Aliance.

Vzdušné síly se budou budovat s úkolem zabezpečit suverenitu vzdušného prostoru České republiky, obranu důležitých oblastí před úderem vzdušného protivníka a přímou podporu pozemních sil. Musí být schopny plnit úkoly aliančního charakteru.

V míru se budou skládat z Velitelství vzdušných sil a jemu podřízených orgánů a sil velení, řízení a průzkumu, vojenského letectva, organizačně uzpůsobeného do čtyř leteckých základů a protiletadlového raketového vojska, organizačně uzpůsobeného do jednoho svazku.

Síly územní obrany se budou budovat k obraně a ochraně významných objektů infrastruktury na území státu, k výkonu státní správy v rozsahu stanovené působnosti, k zajištění přímé součinnosti vojenských správních orgánů s orgány státní správy s všeobecnou a speciální působností v prvním a druhém stupni státní správy, k záchranným pracím a humanitárním úkolům civilní ochrany, k zajištění a realizaci mírového, mobilizačního a válečného doplňování ozbrojených sil osobami a věcnými prostředky.

V míru se budou skládat z Velitelství sil územní obrany, kterému budou podřízena teritoriální velitelství územní obrany, mobilizační základny a vojenské záchranné útvary. Součástí Velitelství územní obrany budou mobilizační střediska s uloženým materiálem včetně techniky, která budou vytvářet motorizované a speciální útvary územní obrany, a budou jim podřízeny územní vojenské správy.

Podpůrné složky (logistika, Vojenská zpravodajská služba, Vojenská policie, vojenské zdravotnictví a přímo podřízené útvary a zařízení Generálního štábu AČR) budou určeny k zabezpečení vybraných činností rezortu a jednotlivých součástí AČR v oblasti velení a řízení, komunikačních systémů, průzkumu, personalistiky, vzdělávání, odborného výcviku, logistické podpory, policejní ochrany a zdravotnického zabezpečení.

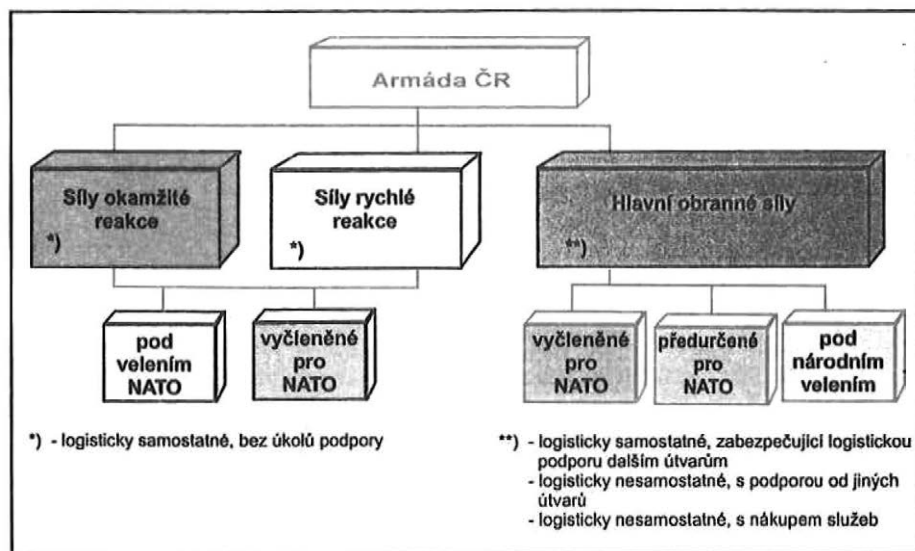
Logistika bude v rezortu tvořit jednotný systém. Vrcholovým řídicím orgánem bude ministerstvo obrany. Logistickou podporu AČR bude zajišťovat výkonná logistika v rámci tohoto systému.

Vojenská zpravodajská služba bude jako součást Vojenského zpravodajství ve spolupráci s ostatními zpravodajskými službami České republiky získávat a vyhodnocovat údaje a poznatky o záměrech a činnostech, které představují vojenské ohrožení České republiky.

Vojenská policie bude plnit úkoly policejní ochrany v rozsahu stanoveném zákonem. Pořádková a ochranná služba bude působit ve prospěch příslušných velitelských orgánů.

Vojenské zdravotnictví bude určeno k poskytování léčebně-preventivní, hygienicko-protiepidemické, posudkové, lázeňsko-ozdravné a rehabilitační péče příslušníkům rezortu, s možností poskytnutí péče všem občanům. Dále bude zabezpečovat oblast veterinární péče, výkon státního veterinárního dozoru v rezortu a oblast vojenské kynologie.

Členění AČR podle operačního předurčení a kategorií NATO (viz obr. 4):



Obr. 4

Do sil okamžité reakce s dobou připravenosti k použití do 10 dnů a sil rychlé reakce s dobou připravenosti do 20 dnů se budou vyčlenovat síly a prostředky na základě obranného plánování.

Oba druhy sil budou připraveny k přidělení do kategorie pod velení NATO a kategorie vyčleněných pro NATO a k možnému využití pro eliminaci nenadále vzniklých vojenských a nevojenských rizik ohrožení státu. Postupně se budou profesionalizovat a jejich mírová naplněnost ve vztahu k tabulkám válečných počtů bude minimálně 80 % u sil okamžité reakce a minimálně 60 % u sil rychlé reakce.

Vyčleněné síly budou oprostěny od jiných než vlastních mobilizačních úkolů a budou logisticky samostatné.

Hlavní obranné síly budou tvořit mírové a válečně vytvářené svazky a útvary, které budou rozděleny podle kategorií NATO (přidělené pod velení, vyčleněné, předurčené pro NATO a síly pod národním velením). Mírové svazky a útvary budou připraveny k posílení a nahrazení sil okamžité a rychlé reakce. Válečně vytvářené svazky a útvary zabezpečí nárůst sil a prostředků k eliminování rizik a plnění závazků v rámci Aliance. Jejich mírová naplněnost ve vztahu k tabulkám válečných počtů bude nejméně 30 %.

Útvary a jednotky se budou na základě operačního použití členit do čtyř kategorií logistické podpory:

1. Logisticky samostatné, bez úkolů podpory dalších útvarů.
2. Logisticky samostatné, které budou logisticky podporovat další útvary.
3. Logisticky nesamostatné, které budou ve většině materiálových uskupení zabezpečovány prostřednictvím útvarů druhé kategorie nebo přímo logistickými útvary s dílčí možností nákupu služeb.

4. **Logisticky nesamostatné, které budou zabezpečovány formou nákupu služeb a pouze v případě speciálního vojenského materiálu je budou zabezpečovat útvary logistiky.**

Pro mezinárodní mírové operace budou v rezortu připraveny síly a prostředky v rozsahu do 1000 osob k plnění specifických úkolů. Budou se organizovat v síle zesíleného mechanizovaného praporu, jednoho vrtulníkového roje a letecké dopravní skupiny.

Dále budou připraveny jednotky podpůrného typu (chemická, ženijní, zdravotnická apod.) v síle roty nebo odřadu (polní nemocnice).

Pro tyto úkoly se budou přednostně využívat jednotky vyčleněné do sil okamžité a rychlé reakce.

Délka vyslání uvedených jednotek bude v souladu s operačním začleněním. Celková doba vyslání bude vyplývat z požadavků mezinárodních organizací, které schválí vláda a Parlament ČR.

Logistická podpora bude zajišťována jak s využitím národních principů, tak s využitím systému společné logistické podpory.

V této organizační struktuře a v tomto operačním členění se bude mírová AČR schopna mobilizačně rozvinout, vyčlenit síly a prostředky do struktur Aliance, uskutečňovat výcvik vojsk a přípravu záloh. Bude schopna se podílet na eliminaci nevojenských ohrožení a vyčleněnými silami působit v mírových operacích.

Počty hlavních druhů výzbroje a ostatní techniky vycházejí z potřeb válečné armády a členství České republiky v NATO. V návaznosti na připravovaná opatření stanovená ve Smlouvě o konvenčních ozbrojených silách v Evropě budou národní a teritoriální úrovně České republiky v pozemních kategoriích shodné. Od 31. prosince 2002 budou činit 795 bojových tanků, 1252 bojových obrněných vozidel, 657 dělostřeleckých systémů 100 a více mm. V leteckých kategoriích budou národní úrovně činit 200 bojových letounů a 50 úderných vrtulníků.

Plánované počty budou 541 bojových tanků, 1252 bojových obrněných vozidel, 657 dělostřeleckých systémů ráže 100 a více mm, 96 bojových letounů, 36 úderných vrtulníků, 18 vrtulníků bojové podpory a do 22 protiletadlových raketových kompletů středního a malého dosahu.

Rozdíl v druzích výzbroje mezi plánovanými a skutečnými počty se bude řešit v souladu s ekonomickými možnostmi státu a platnými mezinárodními dohodami.

Z AČR se postupně vyřadí tanky T-54 a T-55, které budou staženy od bojových svazků a útvarů s předurčením k postupné likvidaci nebo odprodeji. Tyto tanky budou soustředěny k 31. prosinci 2002 do předem stanovených prostorů. Dále bude vyřazena zastaralá dělostřelecká výzbroj. U vzdušných sil se budou postupně vyřazovat nadzvukové a podzvukové letouny, u kterých končí jejich životnost, s tím, že se postupně budou nahrazovat odpovídající technikou. Do výzbroje se postupně zavede 72 podzvukových víceúčelových taktických letounů L-159 a v souladu s ekonomickými možnostmi státu až 24 nadzvukových víceúčelových taktických letounů.

Mobilizační rozvinutí sil a prostředků AČR bude zajištěno do dvojnásobku mírových počtů, tj. počtů osob plánovaných v mírových organizačních strukturách.

K eliminaci rizik 8 a 9, která vyplývají z vojenské strategie České republiky, se budou plánovat opatření k dalšímu rozvinutí sil a prostředků pod národním velením (sil územní obrany) do čtyřnásobku mírových počtů.

V **mobilizačním systému AČR** se budou i nadále využívat pro její doplnění vojáci v záloze. Tvorba záloh pro doplnění válečných organizačních struktur se bude zabezpečovat především mírovou naplněností útvarů a svazků.

Nově se stanoví délky bojového (odborného) stmelení, které odpovídají operačnímu zařazení a rozsahu mobilizačního doplnění.

Výzbrojí a ostatní technikou, včetně prostředků materiálního zabezpečení mobilizace, se jednotlivé součásti AČR naplní tak, aby se mohly mobilizačně rozvinout na válečné počty. Doplnění armády zájmovými věcnými prostředky (zejména silničními motorovými a přípojnými vozidly) se bude realizovat jejich odebráním z civilního sektoru.

Dalšími zdroji nezbytných dodávek bude dovoz a dodávky ze systému státních hmotných rezerv. Pro další zvyšování její bojové hodnoty se bude **dočasně** využívat nadpočetná technika. V rezortu se bude udržovat speciální vojenská technika.

Prioritně se bude využívat **výběrové doplnění** svazků a útvarů AČR. Hromadné rozvinutí AČR na válečné počty se bude realizovat pouze v případě mimořádného rozsahu ohrožení bezpečnosti státu k zajištění plné obranyschopnosti a plnění mezinárodních závazků. Mobilizační opatření v AČR se budou stanovovat a realizovat v návaznosti na vyhlášený stav v České republice.

Nový systém v **oblasti výcviku** bude spočívat v zavedení přímého nástupu odvedenců do výcvikových středisek druhů vojsk ve výcvikových a mobilizačních základnách. Tam absolvují základní výcvik jednotlivce a specialisty. Zdokonalovací výcvik specialisty a sladění jednotek až do stupně praporu, oddílu, letky atd. se bude uskutečňovat v organických jednotkách.

V návaznosti na zvyšující se profesionalizaci se budou postupně rušit poddůstojnické školy pro vojáky v základní službě ve výcvikových a mobilizačních základnách. Příprava profesionálních jednotek bude probíhat podle nových programů. Tyto jednotky se budou připravovat k plnění úkolů operačního nasazení jak na území České republiky, tak i mimo ni.

Ve výcviku se bude maximálně využívat simulační a trenažérová technika. V polním výcviku se budou i nadále využívat výcviková zařízení v pěti vojenských újezdech a posádková cvičiště s vybudovanou učební a výcvikovou základnou u výcvikových a mobilizačních základen a školicích zařízení.

AČR se bude připravovat k vedení bojové činnosti za všech podmínek při použití jak konvenčních zbraní, tak zbraní hromadného ničení.

Vojenské vysoké školy, vojenské vyšší odborné školy, vojenské střední odborné školy a vojenská školicí a výcviková zařízení budou zabezpečovat vzdělávání a školicí potřeby rezortu. Pro přípravu některých odborností se budou využívat i civilní vzdělávací zařízení. Bude se využívat také vzdělávání v zahraničí, zejména v armádách členských států NATO.

Oblast obranného výzkumu a vývoje se bude formovat jako důležitý nástroj přípravy strategických a koncepčních rozhodnutí a opatření v rezortu a současně jako nástroj výzkumné a vývojové podpory vyzbrojování, akviziční činnosti a úkolů výstavby AČR.

V systému velení a řízení se i nadále zachová **strategický, operační a taktický stupeň**.

● **Strategický stupeň** velení a řízení bude tvořit ministerstvo obrany. S účinností od 1. ledna 2000 se upraví vnitřní struktura ministerstva obrany racionalizací řídicích procesů, včetně kontrolních mechanismů a přiblížením se ke strukturám podle standardu NATO. Přehodnotí se a strukturálně se upraví především oblasti řízení zdrojů, personalistiky, logistiky a další.

● **Operační stupeň** velení a řízení bude tvořit Velitelství pozemních sil, Velitelství vzdušných sil, Velitelství síl územní obrany a velitelství podpůrných složek, jimiž jsou Velitelství logistiky, Hlavní velitelství Vojenské policie a Velitelství vojenské zdravotnické služby. Kompetence velitelů operačních velitelství se výrazně posílí.

● **Taktický stupeň** velení a řízení budou tvořit velitelství svazků, základů, útvarů a zařízení v podřízenosti orgánů velení strategického a operačního stupně.

6. Plnění hlavních úkolů výstavby rezortu

Rozhodující úkoly výstavby rezortu budou plněny následovně:

- **do konce roku 2000**
 - začlenění mechanizovaných brigád pod velitelství mechanizované divize,
 - dosažení schopnosti plnit úkoly v rámci společných mírových a humanitárních operací;
- **do konce roku 2001**
 - dokončení výstavby celoarmádní datové sítě na strategické a operační úrovni;
- **do konce roku 2002**
 - dosažení limitu počtů osob stanoveného pro rezort,
 - vybudování systému velení a řízení pro síly okamžité reakce,
 - integrace systému protivzdušné obrany a systému řízení letového provozu do příslušných systémů NATO,
 - předání základny vrtulníkového letectva vzdušných sil do podřízenosti pozemních sil;
- **do konce roku 2004**
 - přezbrojení části taktického letectva vzdušných sil podzvukovými víceúčelovými taktickými letouny (L-159),
 - v závislosti na ekonomických možnostech státu zahájení zavádění nadzvukových víceúčelových taktických letounů do operačního zasazení,
 - dokončení výstavby celoarmádní datové sítě;
- **do konce roku 2006**
 - dokončení výstavby sil podřízených nebo vyčleněných pro NATO,

- vybudování systému velení a řízení pro síly rychlé reakce a zahájení procesu integrace komunikační infrastruktury,
 - modernizace systémů řízení palby, výzbroje a ostatní techniky pozemních sil,
 - zvýšení přepravní kapacity dopravního letectva,
 - realizace hlavních opatření sociálního programu, ekologického programu a opatření ke zlepšení podmínek života vojáků z povolání a vojáků v základní službě,
 - restrukturalizace zásob souběžně s modernizací a zaváděním nové výzbroje a ostatní techniky;
- **po roce 2006**
 - zavedení mobilního vícekanálového protiletadlového a protiraketového systému,
 - dokončení restrukturalizace zásob;
 - **do konce roku 2009**
 - v případě rozhodnutí o přezbrojení AČR nadzvukovými víceúčelovými taktickými letouny dokončení jejich zavedení.

III. ZABEZPEČENÍ VÝSTAVBY REZORTU OBRANY

1. Lidské zdroje

Zabezpečení výstavby rezortu a plánování opatření k obraně vychází ze stavu a předpokládaného vývoje lidských zdrojů z hlediska počtů a jejich struktury a požadavků na osoby pro jednotlivé funkce, jednotky a útvary, podle jejich úkolů a předurčení.

V důsledku poklesu reálně využitelných lidských zdrojů a omezených finančních zdrojů dojde k postupnému vynucenému poklesu počtů vojáků v činné službě.

Počty vojáků v základní (náhradní) službě budou v ozbrojených silách do 23 000 osob v roce 2000, do 21 000 osob v roce 2004 a do 20 000 osob v roce 2009. Vzhledem ke stavu a předpokládanému vývoji lidských zdrojů se předpokládají počty vojáků z povolání do 22 500 osob.

Počty občanských zaměstnanců se stanoví s přihlédnutím k vývoji struktury vojáků z povolání a vývoji cen na trhu služeb nabízených rezortu.

Pro výkon funkcí u jednotek a útvarů sil okamžité reakce s krátkou dobou připravenosti budou využíváni výhradně vojáci z povolání. U jednotek sil okamžité reakce a sil rychlé reakce s delší dobou připravenosti se budou v převážné míře rovněž využívat vojáci z povolání, ale v mírové organizační struktuře i vojáci v základní službě a občanskí zaměstnanci – vojáci v záloze. Profesionalizace sil okamžité a rychlé reakce se bude uskutečňovat v souladu se závazky a termíny stanovenými k vyčlenění těchto sil ve prospěch Aliance. U hlavních obranných sil, s ohledem na dobu připravenosti a druh úkolů (činností), se budou v míru využívat vojáci z povolání, vojáci v základní službě a občanskí zaměstnanci (vojáci v záloze i nevojáci).

V návaznosti na nový zákon o vojácích z povolání se dokončí systemizace funkcí, která se bude vázat především na kvalifikační předpoklady a která zabezpečí potřebnou propustnost mezi velitelskými a štábními kariérami. Zvláštní pozornost se bude věnovat velitelským kariérám.

Nutnou podmínkou pro úspěšný nábor nových vojáků z povolání a občanských zaměstnanců a udržení jejich zájmu sloužit, popř. pracovat v rezortu po potřebnou dobu, je koncipování a realizace sociálních programů rezortu.

2. Věcné zdroje, infrastruktura

Priority rozvoje věcných zdrojů vycházejí ze stanovených úkolů výstavby rezortu a jsou v souladu s procesem plánování cílů výstavby sil. Závazky výstavby sil, které přijala Česká republika, základním způsobem ovlivňují přijímání, identifikaci a definování konkrétních projektů investičního rozvoje rezortu.

V této oblasti se budou vytvářet standardní a vyvážené partnerské vztahy mezi rezortem a dodavatelskou sférou, kterou představují zejména podniky obranného průmyslu. Tyto vztahy se budou rozvíjet jak na bázi Výboru pro obranné plánování, Výboru pro civilní nouzové plánování a Institutu národního ředitele pro vyzbrojování, tak i na bázi nestátních aktivit. Rezort bude v této oblasti využívat rovněž možnosti, které mu poskytují členství v organizaci NATO a ZEU.

Hlavní priority se definují programovými okruhy reprodukce investičního majetku, jejichž realizací v programech, projektech a konkrétních akcích v letech 1999 až 2009 se dosáhnou stanovené cíle. Je stanoveno dvanáct programových okruhů v oblastech centrálního řízení a administrativy, vzdělávání a sociálního zabezpečení, zahraničních aktivit, rozvoje pozemních sil, vzdušných sil, vojenského zpravodajství, zabezpečení velení a řízení, rozvoje centrální logistiky, vojenského zdravotnictví, vědy a výzkumu, reprodukce nemovité infrastruktury a ekologie.

Důležitým předpokladem splnění cílů koncepce je racionální vědecká a výzkumná podpora stanovených cílů. Oblast obranného výzkumu a vývoje se bude koordinovat s výzkumnými a vývojovými aktivitami na národní úrovni a v rámci NATO.

V důsledku pokračující transformace AČR bude i nadále docházet ke snižování rozsahu majetku státu v právu hospodaření rezortu, popřípadě k jeho obměně za majetek na kvalitativně vyšší úrovni.

V souladu s racionálním ekonomickým požadavkem na efektivní využití nemovitého majetku bude i nadále pokračovat proces účelného soustředování vojsk do perspektivních posádek, a tím i snižování nákladů na jejich provoz, údržbu a opravy.

3. Finanční zdroje

Pro plánování finančních zdrojů určených k zabezpečení obrany státu prostřednictvím rozpočtové kapitoly ministerstva obrany platí do roku 2000 včetně usnesení vlády České republiky č. 478/1996 o záměru postupného zvyšování podílu vojenských výdajů na hrubém domácím produktu zhruba o 0,1 % ročně tak, aby v roce 2000 dosáhl tento podíl zhruba 2 %. V intencích tohoto usnesení vlády bude rezort připravovat návrh státního rozpočtu na rok 2000.

Pro integrované plánování výstavby rezortu je nezbytné stanovit nový odhad vývoje finančních zdrojů pro střednědobé období do roku 2004 s možným výhledem do roku 2009, který představuje fixaci podílu celkových výdajů ministerstva obrany na 2,2 % HDP.

Vývoj finančních zdrojů v období do roku 2004 vychází z předpokládaného vývoje hospodářského růstu České republiky. Zásadně je ovlivněn nutností respektovat v investiční oblasti splátkový kalendář projektu L-159, schválený usnesením vlády ČR č. 346/1997 ze dne 12. června 1997, a plnění cílů výstavby ozbrojených sil, ke kterým se Česká republika zavázala jako člen NATO.

Případné další navýšení investičních výdajů nad rámec zdrojů vyčleněných pro financování TFG a programu L-159 povede k podvázanosti provozních výdajů rezortu, která omezí základní výcvik a připravovanou reprodukci techniky a nemovitého majetku.

Odhadnutá struktura provozních výdajů kapitoly ministerstva obrany do roku 2004 vychází v oblasti osobních výdajů z postupného snižování počtů a optimalizace struktury, v oblasti nemovité infrastruktury ze slučování a snižování počtů posádek, což pozitivně ovlivní náklady logistické podpory.

Uvedené skutečnosti ovlivňují strukturu rezortních výdajů s důrazem na posílení výdajů v oblastech:

- zabezpečení provozu útvarů, a především výcviku, kde musí dojít k postupnému zvyšování jeho rozsahu a kvality, především pro síly rychlé reakce (jednotky vyčleňované pro použití sil NATO);
- vytváření zásob pro síly rychlé reakce;
- likvidace nepoužitelných zásob.

Rezort vytvořil ekonomický (zdrojový) rámec jako základní východisko pro koncipování a stanovení hlavních úkolů výstavby. Předpokládaná výše celkových výdajů úkoly výstavby zabezpečuje, pokud nedojde k zásadním a nepředvídatelným vnějším změnám.

4. Legislativa

Vstup České republiky do NATO vyžaduje v dlouhodobém výhledu vydat právní předpisy, které se týkají převzetí mezinárodních smluv do vnitrostátního práva, vysílání ozbrojených sil do zahraničí a pobytu cizích ozbrojených sil na území České republiky, včetně změny Ústavy České republiky. Do doby přijetí nového branného zákonodárství se plnění čl. 5 Severoatlantické smlouvy zabezpečí prostřednictvím usnesení vlády a Parlamentu ČR. Vysílání ozbrojených sil České republiky do zahraničí a pobyt cizích ozbrojených sil na území České republiky v rámci vojenských cvičení budou zabezpečeny prostřednictvím usnesení obou komor Parlamentu ČR, která byla přijata pro účely vojenských cvičení, jež splňují přesně stanovená kritéria.

ZÁVĚR

Koncepce se prioritně zaměřuje na realizaci změn, které vyplývají z nových podmínek zajišťování obrany v souvislosti se vstupem do NATO, a nápravu v minulosti zanedbaných oblastí. Jejím smyslem je především usměrnit další vývoj rezortu ke spolehlivému zajištění obrany v souladu s bezpečnostní politikou státu při respektování ekonomických možností České republiky. Rozhodujícím kritériem úspěšnosti realizace koncepce bude zásadní zlepšení hospodaření se zdroji jak v oblasti plánování, tak i kontroly jejich užití.

(Uvedená Koncepce výstavby rezortu obrany neobsahuje pouze některé informace utajovaného charakteru, pozn. red.)